



Till kommunstyrelsen
(exkl. kommunerna på Åland)

ANMÄLAN AV ÄNDRAD INDELNING I RÖSTNINGSSOMRÅDEN TILL MAGISTRATEN

1. Allmänt

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. Vallagen innehåller inte några noggrannare bestämmelser om röstningsområdenas storlek eller invånarantal. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige. Beslutet om röstningsområdena träder i kraft den 15 oktober, om beslutet fattas och meddelas magistraten senast i april samma år på det sätt som magistraten föreskriver. Ett beslut som fattas eller meddelas magistraten senare träder i kraft den 15 oktober följande år.

En indelning i röstningsområden som har meddelats magistraten senast den 30 april 2010 gäller således i de val och folkomröstningar som förrättas **mel-**
lan den 15 oktober 2010 och den 14 oktober 2011. Under denna period förrättas riksdagsvalet våren 2011. Den indelning i röstningsområden som fullmäktige har beslutat om gäller tills vidare från det att den träder i kraft den 15 oktober.

I detta brev ges anvisningar om hur ändringar i indelningen i röstningsområden ska anmälas till magistraten för registrering i befolkningsdatasystemet enligt 8 § i vallagen.

Det är viktigt att indelningen i röstningsområden registreras korrekt för att respektive val ska kunna förrättas felfritt. Rösträttsregistret för val och meddelandekorten som skickas ut till de röstberättigade (meddelande om rösträtt) upprättas nämligen utifrån informationen i befolkningsdatasystemet.

I rösträttsregistret införs information om röstningsområdet för varje röstberättigad. Utifrån detta hänförs de röstberättigade till ett röstningsområde och ett röstningsställe i vallängden. Informationen avgör med andra ord var de röstande kan gå och rösta på valdagen.

På det meddelandekort som skickas ut till de röstberättigade anges numret och namnet på röstningsområdet enligt det beslut som kommunen har anmält. På kortet antecknas dessutom den information som kommunen har uppgett om röstningsställets namn och besöksadress samt namn, adress och telefonnummer till centralvalnämnden i kommunen. Som avsändare står magistraten eller en av magistratens enheter med namn, adress och telefonnummer.

Tidigare förfarande för anmälan om indelning röstningsområden m.m.

Tidigare (fram till år 2008) har kommunerna varit tvungna att skriftligen bekräfta de uppgifter om röstningsområden, röstningsställen på valdagen och kontaktuppgifter till centralvalnämnden som de ansvarar för till magistraten före utgången av april även i de fall då uppgifterna inte har ändrats och oberoende av tidtabellerna för förrättandet av valen. Magistraten har tillsammans med Befolkningsregistercentralen sett till att uppgifterna har registrerats i befolkningsdatasystemet under våren och sommaren, så att de har varit tillgängliga och åtkomliga vid de val som förrättas under den ettårsperiod som börjar den 15 oktober.

Utöver detta årliga granskningsförfarande har man bett att uppgifterna ska granskas, korrigeras och bekräftas i samband med varje val och folkomröstning.

Det tidigare förfarandet ändrades i början av år 2009, och det nuvarande förfarandet ser ut på följande sätt.

2. Ändringar i indelningen i röstningsområden ska anmälas till magistraten senast 30.4.2010

Tack vare ibruktagandet av det nya valdatasystemet, som leds av Justitieministeriet, har anmälningsprocessen för den grundläggande information som behövs för att förrätta val kunnat förenklas. Det nya systemet för anmälan av förhandsröstningsställen tillämpades i kommunalvalet 2008 och Europaparlamentsvalet 2009. Kommunerna registrerade själva de aktuella uppgifterna i delregistren för basdata och röstningsställen i valdatasystemet.

Avsikten är att under den valförrättningsperiod mellan den 15 oktober 2010 och den 14 oktober 2011 som avses i denna anvisning övergå till ett förfarande där uppdateringen av röstningsställena på valdagen och kontaktuppgifterna till centralvalnämnderna sköts genom att kommunerna själva för in uppgifterna i delregistren för basdata och röstningsställen i valdatasystemet. Därmed behöver kommunerna inte längre anmäla uppgifterna till magistraterna eller Befolkningsregistercentralen.

Justitieministeriet och Befolkningsregistercentralen kommer att ge separata anvisningar om uppdateringen av röstningsställena och informationen om centralvalnämnderna i delregistren för basdata och röstningsställen i valdatasystemet inför riksdagsvalet våren 2011.

Ändringar i indelningen i röstningsområden ska emellertid fortfarande anmälas

enligt 8 § i vallagen. Paragrafen föreskriver att ett fullmäktigebeslut om ändring av indelningen i röstningsområden gäller vid val som förrättas från och med den 15 oktober 2010, förutsatt att det har anmälts till magistraten senast den 30 april 2010. **Kommunen behöver inte själv göra anteckningar om att indelningen i röstningsområden har ändrats under punkten för röstningsområden och röstningsställen på valdagen i valdatasystemets delregister för basdata och röstningsställen.** För anteckningar om ändringar i indelningen av röstningsområden i delregistren för basdata och röstningsställen i valdatasystemet ansvarar Befolkningsregistercentralen, efter att den har fått information om ett fullmäktigebeslut gällande indelningen i röstningsområden från magistraten. Befolkningsregistercentralen registrerar ändringarna i fråga i delregistren för basdata och röstningsställen i valdatasystemet före början av september.

Precis som tidigare inför Befolkningsregistercentralen ändringar i röstningsområdena och röstningsställena på valdagen även i befolkningsdatasystemet, utifrån vilket man i samband med förrättandet av val utarbetar ett rösträttsregister och de filer som används då meddelandena om rösträtt skrivs ut.

Förteckningar och statistik

I motsats till tidigare praxis kommer Befolkningsregistercentralen inte längre att automatiskt skicka ut en förteckning över röstningsområden, röstningsställen på valdagen och uppgifter om centralvalnämnderna i kommunerna till magistraterna och kommunerna. Varje kommun kan själv kontrollera den giltiga informationen och vid behov skriva ut förteckningar över denna utifrån det s.k. valunderlaget för basdatan och uppgifterna om röstningsställe i valdatasystemet. Kommunen får inte göra ändringar i den information om röstningsområdena och röstningsställena på valdagen som valunderlaget innehåller, om ändringarna är avsedda att träda i kraft under den förrättningsperiod för val och folkomröstningar som inleds den 15 oktober 2010. Dessa ändringar registreras i systemet av Befolkningsregistercentralen. Den statistiska sammanställningen av *kommuninvånare röstningsområdesvis* som är avsedd att användas vid kartläggning av behovet av ändringar i indelningen i röstningsområden och annan planering kommer inte längre att skickas ut i pappersversion, utan statistiken finns tillgänglig på Befolkningsregistercentralens webbplats www.vrk.fi under punkten: STATISTIK – Valstatistik – Kommunens invånare röstningsområdesvis 31.1.2010

Anmälan av ändrad indelning i röstningsområden i praktiken

Om kommunen bestämmer sig för att ändra indelningen i röstområden så att ändringen gäller i de val som förrättas från och med den 15 oktober 2010, måste den särskilt beakta 8 § i vallagen, som förutsätter att fullmäktige har beslutat att ändra indelningen i röstningsområden och att fullmäktigebeslutet har inlämnats till magistraten för kännedom senast den 30 april 2010. Om beslutet kommer till magistratens kännedom efter denna tidpunkt (men före den 30 april 2011), träder ändringen av indelningen i röstningsområden i kraft i de val som förrättas från och med den 15 oktober 2011.

Kommunen bör informera magistraten så snart en ändring av indelningen i

röstningsområden blir aktuell, såvida magistraten inte tidigare har underrättats om ärendet. Experterna på kommunen och magistraten bör redan i förväg gå igenom det konkreta innehållet i den planerade ändringen av indelningen i röstningsområden, för att man ska kunna undvika en situation där magistraten utan förvarning föreläggs en arbetskrävande ändring. Alla ändringar i indelningen i röstningsområden som kommunerna har anmält inom utsatt tid ska vara registrerade i befolkningsdatasystemet före augusti. I semestertider är tillgången till effektiv arbetstid dessutom liten.

Anmälan till magistraten ska göras skriftligt. Det ska tydligt framgå vilket röstningsområde den ändrade indelningen gäller, och uppgifterna ska specificeras på det sätt som uppdateringen av befolkningsdatasystemet förutsätter. Indelningen i röstningsområden registreras i systemet ända ner till varje enskild byggnad. Följaktligen måste kommunen klart och tydligt uppge vilka områden som slås ihop och vilka som splittras etc. Ändringen ska åskådliggöras för magistraten med åtminstone samma kartor och förklaringar som användes då den lades fram för de behöriga kommunala organen inför beslutet. Till anmälan ska bifogas kommunfullmäktiges beslut om ändring av indelningen i röstningsområden (utdrag ur protokollet eller motsvarande). Också den förteckning över röstningsställena i kommunen på valdagen som kan skrivas ut från delregistren för basdata- och röstningsställena i valdatasystemet kan med handgjorda ändringar bidra till specificeringen.

Anmälan om ändrad indelning i röstningsområden till magistraten ska innehålla följande:

- den gamla indelningen i röstningsområden (nummer och namn på röstningsområdena)
- den nya indelningen i röstningsområden:
 - röstningsområdenas nummer,
 - namnen på röstningsområdena på kommunens officiella språk,
 - namnet på röstningsstället och besöksadressen till detta på kommunens officiella språk för varje röstningsområde.

Registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden i befolkningsdatasystemet

Magistraten och Befolkningsregistercentralen samarbetar om att registrera kommunernas anmälningar om ändringar i indelningarna i röstningsområden i befolkningsdatasystemet.

I vissa fall kan indelningen i röstningsområden inte registreras uteslutande utifrån en beskrivning i ord och den eventuella generella kartsnitt som hänförs till denna. Då kan GIS-baserad hantering utnyttjas på till exempel följande sätt:

- Om kommunen har de nödvändiga resurserna och instrumenten, kan den i sitt eget geografiska informationssystem fastställa gränserna för det nya röstningsområdet och utifrån dessa räkna ut det rätta röstningsområdet för varje byggnad (byggnadsbeteckning). Resultatet av beräkningen skickas in till Befolkningsregistercentralen i filformat, och numren på röstningsområdena kopieras från filen till byggnaderna i befolkningsdatasystemet utifrån byggnadsbeteckningen.
- Kommunen kan överlämna informationen om gränserna för röstningsområdena till Befolkningsregistercentralen i den elektroniska form

som uppgifterna får i programvaran för geografisk information. Befolkningsregistercentralen ser därefter till att ett röstningsområde fastställs för byggnaderna utifrån informationen om deras koordinater.

Kommunerna ska komma överens med Befolkningsregistercentralen om anmälning av ändringar i indelningen i röstningsområden för byggnaderna i befolkningsdatasystemet med hjälp av elektronisk information om gränserna för röstningsområdena eller sina egna register senast den 30 april 2010, kontaktperson Timo Salovaara, tfn (09) 2291 6551, e-post: timo.salovaara@vrk.fi.

Fullmäktigebeslut om ändring av indelningen i röstningsområden ska oberoende av vilken praktisk metod som tillämpas på registreringen av indelningen alltid anmälas till magistraten senast den 30 april 2010, såsom 8 § i vallagen förutsätter.

Kommunsammanslagningar

Den indelning i röstningsområden som träder i kraft den 15 oktober 2010 beaktar den kommunindelning som träder i kraft den 1 januari 2011.

Då ett beslut av statsrådet eller finansministeriet om ändrad kommunindelning föranleder en översyn av indelningen i röstningsområden (till exempel en ändring av numren på röstningsområdena i och med att kommunen vid sammanslagningen får nya röstningsområden eller som en följd av att ett eller flera röstningsområden försvinner), ska kommunfullmäktige eller organisationskommissionen för den nya kommunen fatta beslut om indelningen i röstningsområden i den utvidgade eller nya kommunen. När hela kommuner slås samman måste ett beslut om indelningen i röstningsområden alltid fattas – utan undantag.

Om beslutet om ändring av kommunindelningen har fattats i ett så tidigt skede att man hinner ändra indelningen i röstningsområden och meddela magistraten om detta senast den 30 april 2010, är förfarandet det samma som normalt vid ändring av indelningen i röstningsområden, och man kan vid behov fatta ett beslut om att exempelvis ändra gränserna för röstningsområdena.

Om man på grund av tidpunkten för beslutet om kommunindelningen inte hinner meddela magistraten om ändringen i indelningen i röstningsområden före den 30 april 2010, kan kommunen se över indelningen i röstningsområden genom att numrera om de befintliga röstningsområdena. I ett så sent skede går det dock inte längre att ändra gränserna mellan röstningsområdena.

3. Vad ska inte anmälas till magistraten?

I motsats till det förfarande som tillämpades fram till år 2008 behöver man inte längre anmäla följande till magistraten:

- uppgifter om centralvalnämnden i kommunen för val och folkomröstningar som förrättas mellan den 15 oktober 2010 och den 14 oktober 2011,
- namn på och adress till röstningsställena på valdagen för val och

folkomröstningar som förrättas mellan den 15 oktober 2010 och den 14 oktober 2011, när indelningen i röstningsområden inte ändras, men uppgifterna om röstningsstället i röstningsområdet ändras (om till exempel en skola som har varit röstningsställe renoveras och röstningsstället därför måste flyttas till en annan byggnad och en annan adress).

Kommunen kan enligt övervägande upprätthålla den nämnda informationen (med undantag av ändringar i indelningen i röstningsområden och de ändringar som dessa ger upphov till i informationen om röstningsställena på valdagen) i valdatasystemets s.k. valunderlag för basdata och röstningsställena. Kommunerna ges separata anvisningar om kontroll och bekräftelse av uppgifterna i valdatasystemet inför riksdagsvalet år 2011.

4. Anvisningar om hur röstningsområdena och röstningsställena på valdagen ska utses och förses med en adress

Nummer på röstningsområdet

Det är obligatoriskt med nummer på röstningsområdena, också när kommunen bara har ett röstningsområde, det vill säga när kommunen inte är indelad i röstningsområden. Då har röstningsområdet alltid nummer 001.

Numren på röstningsområdena ligger i intervallet mellan 001 och 999 och kan åtföljas av en versal (A, B...), det vill säga en s.k. indelningsbokstav. Röstningsområdena ska numreras från 001 och uppåt utan luckor. I den gamla indelningen i röstningsområden är det lättast att dela upp ett röstningsområde i två genom att ha kvar det gamla numret på röstningsområdet och lägga till en bokstav.

Exempel: Röstningsområde 008 delas in i två. De nya röstningsområdena blir då 008A och 008B. (Inte: 008 och 008A.)

Man kan naturligtvis lägga till ett röstningsområde utan att använda indelningsbokstäver. Då ändras numret på alla röstningsområden som kommer efter det röstningsområde som har lagts till.

Namn på röstningsområdet

Röstningsområdet kan ges ett namn om det finns fler än ett röstningsområde i kommunen. (Kommuner med bara ett röstningsområde kan ge röstningsområdet samma namn som kommunen.) Namnet på röstningsområdet skrivs ut på meddelandekortet om rösträtt och bör med tanke på de röstande vara så tydligt och beskrivande som möjligt. Det rekommenderas att kommunerna använder namn på stads- eller kommundelar, byar och andra tydliga Ortsnamn av motsvarande slag som syftar på samhällsstrukturen och som är allmänt kända bland invånarna. Flera röstningsområden kan ha samma namn om det är befogat (exempelvis en stor stadsdel), men då måste namnet åtföljas av en versal för att områden med samma namn ska kunna skiljas åt.

Exempel: Röstningsområdena Ulrikasborg A, Ulrikasborg B och Ulrikasborg C.

Röstningsstället bör inte ha samma namn som röstningsområdet, bland annat för att båda anges på meddelandekortet.

Namn på röstningsstället på valdagen

Varje röstningsområde ska ha ett röstningsställe, där de röstberättigade som finns upptagna i vallängden för området i fråga kan gå och rösta på valdagen. Namnet på röstningsstället anges på meddelandekortet i enlighet med kommunens beslut. Precis som röstningsområdenas namn bör namnet på röstningsställena vara så tydligt och beskrivande som möjligt, så att det är lätt för de röstande som bor i röstningsområdet att hitta fram. Röstningsställena på valdagen finns vanligen på skolor eller andra kommunala verksamhetsställen, och det är naturligtast att använda de vedertagna officiella namnen (som sannolikt finns på de informationstavlor, skyltar och liknande som finns på platsen).

Exempel:
Kronoby lågstadieskola
Stadshuset
Drumsö filialbibliotek

Besöksadress för röstningsstället på valdagen

Besöksadressen för röstningsstället anges på meddelandekortet i enlighet med kommunens beslut. Befolkningsregistercentralen har noterat att det förekommer förvånansvärt många skrivfel och andra fel i adresserna till röstningsställena. Kommunen ombes kontrollera adresserna till röstningsställena särskilt omsorgsfullt.

Den adress som anges för röstningsställena ska vara besöksadressen, inte postadressen: det är fråga om den adress som de röstande behöver för att hitta rätt. Därför rekommenderas det inte att postnumret eller postanstalten skrivs ut.

Exempel: Klockbron 4, Östra Böle (Inte: Klockbron 4, 00520 HELSINGFORS)

Röstningsområdena och röstningsställena i alla kommuner kan kontrolleras i delregistren för basdata- och röstningsställen i valdatasystemet. Där kan man se vilka lösningar andra kommuner har gått in för i fråga om namnen och adresserna.

Röstningsområden för särskilda grupper

När kommunen beslutar om ändringar i indelningen i röstningsområden måste den samtidigt bestämma vilket av kommunens röstningsområden som ska gälla de röstberättigade i kommunen som enligt befolkningsdatasystemet inte är bosatta i någon fastighet (byggnad eller lägenhet). Till denna grupp hör förutom kommuninvånare utan stadigvarande bostad och personer på vårdinrättningar eller andra inrättningar även kommunens s.k. frånvarande befolkning, det vill säga finländska medborgare som är permanent bosatta utomlands (så kallade utlandsfinländare).

Utlandsfinländare har inte rösträtt vid kommunalval, men de kan rösta i riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval också på valdagen på röstningsstället i det röstningsområde som har angetts för den frånvarande befolkningen i deras så kallade folkbokföringskommun.

När kommunen fastställer röstningsområdet för de röstberättigade som inte är bosatta i någon fastighet, anger magistraten detta som röstningsområde för personer på vårdinrättning, bostadslösa och personer utan känd hemvist och andra särskilda grupper. Befolkningsregistercentralen anger för sin del automatiskt samma röstningsområde som förval också för utlandsfinländare. Helsingfors är ett undantag i detta fall. Där är fallen så många att staden har ett särskilt röstningsområde för bostadslösa m.fl. Helsingforsbor och ett separat röstningsområde för utlandsfinländare.

Vanligen brukar röstningsområdet för särskilda grupper vara ett röstningsområde (röstningsställe) med goda kommunikationer.

5. Tidtabell för anmälan av ändringar i indelningen i röstningsområden

- Kommunerna ska anmäla ändringar i indelningen i röstningsområden till magistraten **senast** fredagen den 30 april 2010 (8 § i vallagen).
- Magistraterna ska anmäla kommunernas ändringar i indelningen i röstningsområden till Befolkningsregistercentralen senast fredagen den 7 maj 2010.
- Befolkningsregistercentralen skickar ut en kontrollförteckning över röstningsområdena till de kommuner som har gjort ändringar i indelningen i röstningsområden måndagen den 7 juni 2010.
- Om kommunen på grund av ändrad kommunindelning måste göra ändringar i indelningen i röstningsområden och på grund av beslutet om kommunindelningen inte kan genomföra detta inom den tidsfrist som går ut den 30 april 2010, ska den anmäla ändringen till magistraten senast onsdagen den 8 juli 2010.

6. Kontaktpersoner på Befolkningsregistercentralen

Anmälan och registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden:

- Tommi Niemi, tfn (09) 2291 6562

Användning av program för geografisk information och kommunregister vid registrering av indelningen i röstningsområden för byggnader i befolkningsdatasystemet (elektronisk anmälan av gränserna för röstningsområdena etc.):

- Timo Salovaara, tfn (09) 2291 6551

E-postadresser: fornamn.efternamn@vrk.fi.

Kommunstyrelsen ombes bringa detta brev till kommunens centralvalnämnds kännedom.

Chef för informationstjänster
valchef, vid sidan av egen tjänst

Timo Salovaara